

Luiza ȘOȘU,
Senior Lecturer,
Alec Russo State University of Bălți, Republic of Moldova

Rezumat

Propunem mai jos variante de traducere a operelor lui Mihai Eminescu.

Abstract

Some translations of Mihai Eminescu's poems are presented below.

ȘI DACĂ...

Și dacă ramuri bat în geam
Și se cutremur plopilor,
E ca în minte să te am
Și-ncet să te apropiez.

Și dacă stele bat în lac
Adâncu-i luminându-l,
E ca durerea mea s-o-mpac
Înseninându-mi gândul.

Și dacă norii deși se duc
De iese-n luciul luna,
E ca aminte să-mi aduc
De tine-ntotdeauna.

SOMNOROASE PĂSĂRELE...

Somnoroase păsărele
Pe la cuiburi se adună,
Se ascund în rămurile -
Noapte bună!

Doar izvoarele suspină,
Pe când codrul negru tace;
Dorm și florile-n grădină -
Dormi în pace!

Trece lebăda pe ape
Între trestii să se culce -
Fie-ți îngerii aproape,
Somnul dulce!

Peste-a nopții feerie
Se ridică mândra lună,
Totu-i vis și armonie -
Noapte bună!

LA STEAUA

La steaua care-a răsărit
E-o cale-atât de lungă,
Că mii de ani i-au trebuit
Luminii să ne-ajungă.

WHENEVER TWIGS...

Whenever twigs knock at my pane
And poplars whisper to the skies,
I do remember you again
And bring you to my soul's eyes.

Whenever stars slip in a glow
Into the bosom of the lake
My broken heart does soothe its woe,
My soul this glister does partake.

Whenever clouds pass away
And the moon glides in radiant glee,
I am again then under the sway
Of your love that still nourishes me.

SLEEPY BIRDIES...

Sleepy birdies go to rest
To many a twig and many a nest,
Tired from the day's flight -
Good night!

Slumberous wood is dark and still,
Only the spring its sighs does spill,
Drowsy flowers dream of bees -
Sleep in peace!

Solemn swan lingers its way
To the reeds - to close the day.
May the angels watch your sleep -
Sweet and deep!

Glorious moon surveys this bliss
Of a harmony and peace,
Flooding all in silver light -
Good night!

THE STAR

The star which birth we witness
Is so much far away,
That hundreds years of darkness
Traveled to us its ray.

Poate de mult s-a stins în drum
În depărtări albastre,
Iar raza ei abia acum
Luci vederii noastre,

Icoana stelei ce-a murit
Încet pe cer se suie:
Era pe când nu s-a zărit,
Azi o vedem, și nu e.

Tot astfel când al nostru dor
Pieri în noapte-adâncă,
Lumina stinsului amor
Ne urmărește încă.

TRECUT-AU ANII...

Trecut-au anii ca nori lungi pe șesuri
Și niciodată n-or să vie iară,
Căci nu mă-ncântă azi cum mă mișcară
Povești și doine, ghicitori, eresuri,

Ce fruntea-mi de copil o-nseninară,
Abia-nțelese, pline de-nțelesuri -
Cu-a tale umbre azi în van mă-mpesuri,
O, ceas al tainei, asfințit de sară.

Să smulg un sunet din trecutul vieții,
Să fac, o, suflet, ca din nou să tremuri
Cu mâna mea în van pe liră lunec;

Pierdut e totu-n zarea tinereții
Și mută-i gura dulce-a altor vremuri,
Iar timpul crește-n urma mea... mă-ntunec!

DIN NOAPTEA...

Din noaptea veșnicei uitări
În care toate curg,
A vieții noastre dezmierdări
Și raze din amurg,

De unde nu mai străbătu
Nimic din ce-au apus -
Aș vrea odată-n viață tu
Să te înalți în sus.

Și dacă ochii ce-am iubit
N-or fi de raze plini,
Tu mă privește liniștit

Perchance it vanished in the space
So very long ago,
But now we only see the trace
Of its belated glow.

It waned but left for our eyes
A track of twinkling light -
An icon in the eastern skies,
To dissipate the night.

Just so, when our love has perished
Forever in the dark,
The souls are still cherished
By its unfading spark.

AS SHADES OF CLOUDS...

As shades of clouds cast on hills and vales,
Beyond return my years have fled away.
As shall not marvel me again doinas and tales-
In boyhood to which thrill I was a prey.

With their hidden wisdom I did toy
But left those pleasures long ago behind.
Oh, evening twilight, full of trepid joy
In vain you cast your spell upon my mind.

To wring a tune from out of the past
To make afresh my soul to rejoice
In vain my hand glides down on the lyre;

For everything had fallen into dust,
And mute's my youth's revivifying voice.
The years condense behind. Shall I... expire!

FROM THE OBLIVION...

From the oblivion eternal
Towards which all things flow,
And our hollow pleasures' channel
And rays of the sunset glow,

From where none can penetrate
To our hemisphere -
Thus heaven denied to mortal fate -
I *would* you could appear.

And if your eyes, I did so love
Shall not beam as before,
An extinct glance will be enough.

Cu stinsele lumini.

Și dacă glasul adorat
N-o spune un cuvânt,
Tot înțeleg că m-ai chemat
Dincolo de mormânt.

CU PENETUL CA SİDEFUL...

Cu penetul ca sîdeful
Strălucește-o porumbiță
Cu căpșorul sub aripă
Adormită sub o vită

Si tăcere e afară
Luminează aer, stele.
Mută-i noaptea, numai râul
Se frământa-n pietricele

CE SUFLET TRIST...

Ce suflet trist mi-au dăruit
Părinții din părinți,
De-au încăput numai în el
Atâtea suferinți?

Ce suflet trist și făr' de rost
Și din ce lut inert,
Că dup' atâtea amăgiri
Mai speră în deșert?

Cum nu se simte blestemat
De-a duce 'n veci nevoi?
O valuri ale sfintei mări,
Luați-mă cu voi!

DINTRE SUTE DE CATARGE...

Dintre sute de catarge
Care lasă malurile,
Cate oare le vor sparge
Vânturile, valurile?

Dintre păsări calatoare
Ce strabat pământurile,
Cate-o sa le-nece oare
Valurile, vânturile?

I do not crave for more.

And if your voice, I was so fond
Shall not utter a word -
I'll know that from the great beyond
You've called me for the wed.

WITH NACREOUS PLAY...

With nacreous play in plumage
A turtle-dove does shine,
With buried head under her wing
She sleeps under a vine.

And quiet comes from the above,
The moon light skies to earth atones.
The night is mute; only the brook
Tells tales to the stones.

MY SOUL WRUNG WITH AGONY...

My soul wrung with agony
Ancestral path doth follow,
Descending from the realms
Of suffering and sorrow.

My soul wrung with agony
Of delusion and of sorrow,
Yet, of what stubborn clay,
Still hopes for the morrow.

And from this curse that I'm doomed
Where could I flee?
Oh, waters of the holy surge,
Take me with thee.

FROM MANY AN ARGO...

From many an argo in sail free
That left their shores behind,
How many of them for ever'll be
Gone with the wave, gone with the wind.

From many a bird of earth and sea
That for loftiest skies do crave
How many of them for ever'll be
Gone with the wind, gone with the wave.

De-i goni fie norocul,
Fie idealurile,
Tu urmează în tot locul
Vânturile, valurile.

Nențeles rămâne gândul
Ce-ti străbate canturile;
Zboară vecinic îngînîndu-l
Valurile, vânturile.

SĂRACĂ-I A TA LIMBĂ...

Săracă-i a ta limbă de vorbă și de gând

Cînd mintea ți se sfarmă de visuri
spumegând;

În van cauți cuvântul și sunetul în van

Să prinzi în cercu-i palid gândul cel diafan,

Că nu e limbă vagă, cuvântul nu-i profan

Ce scrie al gândirii puternic ocean.

DE-OR TRECE ANII...

De-or trece anii cum trecură,
Ea tot mai mult îmi va plăcé,
Pentru că-n toat-a ei făptură
E-un "nu știu cum" și-un "nu știu ce".

M-a fermecat cu vr-o scânteie
Din clipa-n care ne văzum?
Deși nu e decât femeie,
E totuși altfel, "nu știu cum".

De-aceea una-mi este mie
De ar vorbi, de ar tăcé:
Dac-al ei glas e armonie,
E și-n tăcere-i "nu știu ce".

Astfel robit de-aceeași jale
Petrec mereu același drum...
În taina farmecelor sale
E-un "nu știu ce" și-un "nu știu cum".

When in revels you try to flee,
Or in vigils exercises your mind –
They do not fully belong to thee,
They are part of the wave, part of the wind.

When you try to rejoice in a glee
How faint is the thought of the stave –
It eternally evades from thee
To echo the wind, to foam the wave.

WRETCHED IS YOUR LANGUAGE...

Wretched is your language and void of mean-
ing and of thought,
Over your dreams when combing comes your
mind, to share foam's lot.

To search for sound, to search the word?
Vainly you will have wrought,
For how could you beat into shape the imper-
ceptible thought?...
And the Titanic Mind you try to write in vain
In evanescent language and through a word
profane.

THE MORE ARE THE YEARS...

The more are the years that sink behind,
The more she'll make to leap my heart.
For all her being is of kind
I know not "how", I know not "what".

From first we met I felt an omen
To shrine the spell of her clear brow.
Though she is merely a woman
She is nor like them I know not "how".

'Tis same tome, the, if she does speak,
Her voice is music to my heart.
Yet, in the stillness of her cheek
There is an aught, I know not "what".

'Tis like compasses' the second arm –
My life to circle hers I vow,
For there's in artless of her charm
I know not "what", I know not "how".

ALEI MICĂ, ALEI DRAGĂ...

Alei mică, alei dragă,
Cine vrea să ne-nțeleagă
Vază frunza cea pribeagă,
Ce-i ca viața noastră-ntreagă.

Alei dragă Veronică,
Despărțirea toate strică,
De ne-alegem cu nimică
Viața trece, frunza pică.

Alei dragă, alei mică,
Viața trece, frunza pică,
Și din ura ce ne strică
Nu ne-alegem cu nimică.

Măcar cine ce grăiește,
Altul alta îndrăgește.
Inima-mi pe cât trăiește
Tot la tine se gândește.

Alei mică, alei dragă,
Ia vezi frunza cea pribeagă
Așa trece viața-ntreagă
Și nimic n-o să s-aleagă.

PE ACEEAȘI ULICIOARĂ...

Pe aceeași ulicioară
Bate luna în ferești,
Numai tu de după gratii
Vecinic nu te mai ivești!

Și aceiași pomi în floare
Crengi întind peste zaplaz,
Numai zilele trecute
Nu le fac să fie azi.

Altul este al tău suflet,
Alții ochii tăi acum,
Numai eu, rămas același,
Bat mereu același drum.

Ah, subțire și gingașă
Tu pășeai încet, încet,
Dulce îmi veneai în umbra
Tăinuitului boschet

Și lăsându-te la pieptu-mi,
Nu știam ce-i pe pământ,
Ne spuneam atât de multe
Făr-a zice un cuvânt.

MY LITTLE ONE, MY DEAR ONE...

My little one, my dear one,
Our fate may share none.
As a falling leaf in the vernant sun,
It came to end where it had begun.

Oh, Veronica, my dear,
How I wish you could be near.
But the leaf is getting sear,
As our hearts under people's leer.

My dear one, my little one,
Our fate may share none.
Hate a trappy web has spun.
Shall the leaf this dole shun?

Oh, Veronica, my soul,
Others betray and soon console.
I am of another pole –
You do reign my mind whole.

My little one, my only one,
Our fate may share none.
The sear leaf last dance's swung,
Our lives to end have run.

AGAIN ... WINDOWS

Again your latticed windows
Are full with the silvery light,
Only you will not appear
Behind them tonight

The same in blossom branches
Sway over the old fence,
But their hue and sweet smell
Will not enchant me hence.

For other realms your soul dwells
So do betray your eyes,
But I am still the same, as ever,
My path the same roads lies.

Oh, I am still imprisoned there
By the bliss of your sublime look –
A sylph descending from the air
To our secret, shady nook.

Oh, thee so sweet and frail creature
I pressed so close to my breast,
And hardly had you said a word
When I knew all the rest.

Sărutări erau răspunsul
La-ntrebări îndeosebi,
Și de alte cele-n lume
N-aveai vreme să întrebi.
Și în farmecul vieții-mi
Nu știam că-i tot aceea
De te razimi de o umbră
Sau de crezi ce-a zis femeia.

Vântul tremură-n perdele
Astăzi ca și alte dată,
Numai tu de după ele
Vecinic nu te mai arăți!

PE LÂNGĂ PLOPII FĂRĂ SOȚ...

Pe lângă plopul fără soț
Adesea am trecut;
Mă cunoșteau vecinii toți -
Tu nu m-ai cunoscut.

La geamul tău ce strălucea
Privii atât de des;
O lume toată-nțelea -
Tu nu m-ai înțeles.

De câte ori am așteptat
O șoptă de răspuns!
O zi din viață să-mi fi dat,
O zi mi-era de-ajuns;

O oră să fi fost amici,
Să ne iubim cu dor,
S-ascult de glasul gurii mici
O oră, și să mor.

Dându-mi din ochiul tău senin
O rază dinadins,
În calea timpilor ce vin
O stea s-ar fi aprins;

Ai fi trăit în veci de veci
Și rânduri de vieți,
Cu ale tale brațe reci
Înmărmureai măreț,
Un chip de-a pururi adorat
Cum nu mai au perechi
Acele zâne ce străbat
Din timpurile vechi.

Căci te iubeam cu ochi păgâni
Și plini de suferinți,

We spoke not, we asked no questions,
We had no need for this.
Our time was short - it lasted
The music of a kiss.
And so I fell your promise's prey
In happiness not being aware,
That I was catching at the shades.
Oh, youth, do not believe the Fair!

A joyful wind is playing
Behind your curtains tonight,
But you shall never appear
Again in the silvery light.

FIVE SILVER POPLARS IN A GROVE...

Five silver poplars of the grove*
So often soothed my eyes,
All neighbors knew me in my rove
You did not recognize.

Before the windows of your dwell
So often I hours spent,
All people seemed to feel my spell
You did not understand.

With all my passion I did pray
One whispered word of love,
If you had given me a day -
One day would've been enough.

One single hour to rejoice
In love - just you and I,
To listen to your sweetest voice
One hour and then die.

Had you bestowed on me a ray
From heaven of your eye,
In times to come, in their way
A star would've burst on high.

From age to age on firmament
To shine defying time -
This would have been your monument
Carved out of my rhyme.
No woman has been so adored
Like you, in my foredoom,
No goddesses with famed record
That from the past still loom.

I loved you with beseeching eye
Of wretched son of clay,

Ce mi-i lăsară din bătrâni
Părinții din părinți.

Azi nici măcar îmi pare rău
Că trec cu mult mai rar,
Că cu tristețe capul tău
Se-ntoarce în zadar,

Căci azi le semeni tuturor
La umblet și la port,
Și te privesc nepăsător
C-un rece ochi de mort.

Tu trebuia să te cuprinzi
De acel farmec sfânt
Și noaptea candelă s-aprinzi
Iubirii pe pământ.

These cords that from my fathers sigh
With me shall die away.

Now, when the regret is dead,
I still by chance pass by.
And you in vain at me you head
Turn with a wistful eye,

Today so common is your gait,
Like others your array.
Today *my* eyes retaliate
In cold and dead survey.

That holy spell you should have felt,
And on the Grail of Love
Your icy heart you should have melt'd
In fire from above.

*Dedicated to Mite Cremnitz poet's first translator
into Gherman. There were several poplars lined
along the street where she lived.